Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kahdeksas jaosto)

22 päivänä maaliskuuta 2012 *

Kilpailu — Hallinnollinen menettely — Päätös tietojensaantipyynnöstä — Pyydettyjen tietojen tarpeellisuus — Hyvän hallinnon periaate — Perusteluvelvollisuus — Oikeasuhteisuus

Yhdistetyissä asioissa T-458/09 ja T-171/10,

Slovak Telekom a.s., kotipaikka Bratislava (Slovakia), edustajanaan aluksi asianajajat M. Maier, L. Kjølbye ja D. Geradin, sittemmin Kjølbye, Geradin ja G. Berrisch,

kantajana,

vastaan

Euroopan komissio, asiamiehinään asiassa T-458/09 F. Castillo de la Torre ja K. Mojzesowicz ja asiassa T-171/10 Castillo de la Torre, Mojzesowicz ja J. Bourke,

vastaajana,

joissa on kyse yhtäältä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 18 artiklan 3 kohdan ja 24 artiklan 1 kohdan mukaisesta menettelystä 3.9.2009 tehtyä komission päätöstä K(2009) 6840 (asia COMP/39.523 – Slovak Telekom) ja toisaalta asetuksen N:o 1/2003 18 artiklan 3 kohdan ja 24 artiklan 1 kohdan mukaisesta menettelystä 8.2.2010 tehtyä komission päätöstä K(2010) 902 (asia COMP/39.523 – Slovak Telekom) koskevista kumoamisvaatimuksista,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja L. Truchot sekä tuomarit M. E. Martins Ribeiro (esittelevä tuomari) ja H. Kanninen,

kirjaaja: hallintovirkamies J. Weychert,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 15.9.2011 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

tuomion

Tosiseikat

1 Kantajana oleva Slovak Telekom a.s. on 1.4.1999 Slovakian tasavallassa perustettu yhtiö, josta Deutsche Telekom AG omistaa 51 prosenttia ja Slovakian hallitus 49 prosenttia. Se toimittaa muun muassa kansallisia ja kansainvälisiä puhelinpalveluja, internet-laajakaistapalveluja ja suuren valikoiman muita televiestintäpalveluja, jotka sisältävät tietoverkon, arvonlisäpalveluja ja vuokralinjoja.

2 Euroopan yhteisöjen komissio suoritti 13.–16.1.2009 [EY] 81 ja [EY] 82 artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta 16.12.2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 (EYVL 2003, L 1, s. 1) 20 artiklan mukaisen tarkastuksen kantajan tiloissa.

3 Komissio ilmoitti kantajalle 14.4.2009 päivätyllä kirjeellään päättäneensä 8.4.2009 aloittaa sen osalta EY 82 artiklan mukaisen menettelyn asiassa COMP/39.523. Komissio ilmoitti tältä osin, että tämän menettelyn aloittaminen liittyi siihen, että kantaja ja sen määräysvallassa olevat yhtiöt olivat mahdollisesti kieltäytyneet Slovakian tasavallassa tekemästä sopimuksia, jotka koskivat paikallisverkon eriytettyjä laajakaistayhteyksien tukkuliittymiä ja muita laajakaistayhteyksiä, mahdollista marginaalien supistamista paikallisverkon eriytettyjen laajakaistayhteyksien tukkuliittymien ja muiden laajakaistayhteyksien osalta sekä muita poissulkevia ja syrjiviä menettelyjä, kuten myyntipaketteja ja kytkykauppoja laajakaistayhteyksien tukku- ja vähittäispalvelujen osalta (asiassa T-458/09 riidanalaisen päätöksen ensimmäinen perustelukappale, jäljempänä riidanalainen päätös I; asiassa T-171/10 riidanalaisen päätöksen ensimmäinen perustelukappale, jäljempänä riidanalainen päätös II).

4 Komissio pyysi 17.4.2009 tietoja kantajalta asetuksen N:o 1/2003 18 artiklan 1 ja 2 kohdan nojalla (riidanalaisessa päätöksessä I oleva toinen perustelukappale; riidanalaisessa päätöksessä II oleva seitsemäs perustelukappale).

5 Kantaja ilmoitti komissiolle 4.6.2009 päivätyllä kirjeellään, että 17.4.2009 päivätty tietojensaantipyyntö koski myös Slovakian tasavallan Euroopan unioniin liittymistä edeltänyttä ajanjaksoa ja ettei komissiolla ollut toimivaltaa soveltaa EY 81 ja EY 82 artiklaa kantajan väitettyyn kilpailusääntöjen rikkomista merkitsevään toimintaan ennen 1.5.2004. Se korosti näin ollen, ettei komissio voinut todeta tälle ajanjaksolle sijoittuvaa kilpailusääntöjen rikkomista eikä pyytää järjestelmällisesti kyseistä ajanjaksoa koskevia tietoja. Kantaja ehdotti toimittavansa edelleen 1.5.2004 edeltänyttä aikaa koskevia yleisiä tietoja. Yksityiskohtaisempien tietojen ja laskelmien osalta se halusi rajoittaa vastauksensa kyseisen päivämäärän jälkeiseen ajanjaksoon (riidanalaisessa päätöksessä I oleva kolmas perustelukappale; riidanalaisessa päätöksessä II oleva kahdeksas perustelukappale).

6 Komissio vastasi 5.6.2009 päivätyllä sähköpostillaan kantajalle, ettei nyt käsiteltävässä asiassa ollut kyse unionin kilpailusääntöjen rikkomisen toteamisesta 1.5.2004 edeltävänä ajanjaksona, vaan ennemminkin konkreettisista tosiasiallisista tiedoista, joista tietyt koskivat myös mainittua ajanjaksoa. Komissio katsoi, että nämä tiedot olivat merkityksellisiä, jotta voitiin arvioida kantajan menettelyn yhteensoveltuvuutta EY 82 artiklan kanssa 1.5.2004 jälkeen täysin tietoisina tosiseikoista ja niiden oikeasta taloudellisesta asiayhteydestä. Komissio vaati näin ollen pyydettyjen tietojen antamista sille kokonaisuudessaan (riidanalaisessa päätöksessä I oleva neljäs perustelukappale; riidanalaisessa päätöksessä II oleva yhdeksäs perustelukappale).

7 Kantaja toisti 11.6.2009 päivätyn sähköpostin liitteenä olevassa kirjeessä 4.6.2009 päivätyssä sähköpostissaan esittämänsä vastalauseet ja täsmensi, ettei sen mukaan riittänyt, että tiedot voivat olla hyödyllisiä sen menettelyn arvioimiseksi taloudellisessa asiayhteydessään. Se antoi kuitenkin komissiolle sen pyytämät tiedot todeten pidättävänsä itsellään oikeuden kieltää komissiota käyttämästä

sen suhteen näitä tietoja sekä Slovakian tasavallan liittymistä Euroopan unioniin edeltäviä asiakirjoja, jotka komissio oli kerännyt tammikuussa 2009 suoritetussa tarkastuksessa (riidanalaisessa päätöksessä I oleva viides perustelukappale; riidanalaisessa päätöksessä II oleva kymmenes perustelukappale).

8 Komissio suoritti 13. ja 14.7.2009 uuden tarkastuksen.

9 Komissio pyysi 17.7.2009 päivätyllä kirjeellään kantajalta asetuksen N:o 1/2003 18 artiklan 1 ja 2 kohdan nojalla lisätietoja, mukaan lukien 1.5.2004 edeltäviä tietoja ja asiakirjoja (riidanalaisessa päätöksessä I oleva seitsemäs perustelukappale; riidanalaisessa päätöksessä II oleva 11 perustelukappale).

10 Kantaja toisti 14.8.2009 päivätyllä kirjeellään vastalauseensa 1.5.2004 edeltänyttä ajanjaksoa koskevien tietojen ja asiakirjojen toimittamisesta. Se totesi myös, että se oli vapaaehtoisesti toimittanut komissiolle 17.4.2009 esitetyn tietojensaantipyynnön johdosta yleisiä tietoja 1.5.2004 edeltäneeltä ajanjaksolta selventääkseen komissiolle annettuja tietoja koskevaa asiayhteyttä mutta ettei se antaisi yksityiskohtaisempia tietoja ja laskelmia tältä ajanjaksolta. Kantaja ilmoitti näin ollen päättäneensä olla antamatta komissiolle liittymistä edeltänyttä ajanjaksoa koskevia tietoja yhtäältä 17.7.2009 esitetyn tietojensaantipyynnön kysymyksiin 4 a ja 4 b, jotka koskivat asynkronista siirtomuotoa (Asynchronous Transfer Mode) ja niiden perusverkkoa, ja toisaalta mainitun tietojensaantipyynnön kysymyksiin 16 ja 17. Se totesi kuitenkin, ettei sen päätös kata tiettyjä vuoden 2004 tietoja, jotka koskevat sen tiettyjen tuotteiden kannattavuutta ja joita pyydetään 17.7.2009 esitetyn tietojensaantipyynnön kysymyksessä 12, koska kyseisiä tietoja ei ollut mahdollista eritellä järkevällä tavalla (riidanalaisessa päätöksessä I oleva yhdeksäs perustelukappale; riidanalaisessa päätöksessä II oleva 11 perustelukappale).

Riidanalainen päätös I

11 Komissio teki 3.9.2009 asetuksen N:o 1/2003 18 artiklan 3 kohdan ja 24 artiklan 1 kohdan mukaisesta menettelystä päätöksen K(2009) 6840 (Asia COMP/39.523 – Slovak Telekom).

12 Komissio totesi riidanalaisessa päätöksessä I, että asetuksen N:o 1/2003 18 artiklan 1 kohdassa säädetään, että suorittaakseen tässä asetuksessa sille määrätyt tehtävät komissio voi pelkällä pyynnöllä tai päätöksellä vaatia yrityksiä ja yritysten yhteenliittymiä toimittamaan kaikki tarvittavat tiedot. Komission mukaan sen toimivaltaa pyytää tällaisia tietoja ei voida rajoittaa siihen ajanjaksoon, jonka osalta sillä on toimivalta todeta EY 81 ja EY 82 artiklan rikkominen (riidanalaisessa päätöksessä I oleva 11 perustelukappale).

13 Komissio katsoi siten, että huolellisena hallintoviranomaisena sen tehtävänä on kerätä kaikki asiaan liittyvät tosiseikat. Se totesi, että nyt käsiteltävässä asiassa sen tehtävänä oli paitsi arvioida 1.5.2004 jälkeen vähittäis- ja tukkumyyntinä suoritettujen laajakaista- ja triple play -palvelujen myynti- ja kehittämiskontekstia, myös arvioida näiden palvelujen suunnittelun ja valmistelun, niihin liittyvien investointien ja niiden markkinoinnin sekä niiden kehityksen kontekstia riidanalaisen päätöksen I tekemiseen asti (erityisesti vuoden 2003 ja vuoden 2004 neljän ensimmäisen kuukauden osalta) riippumatta siitä, että tietyt näistä seikoista ajoittuivat Slovakian tasavallan liittymistä Euroopan unioniin edeltäneeseen aikaan. Komissio lisäsi, että koska se saattoi sisällyttää tällaiset tosiseikkoja koskevat toteamukset sakkojen määräämisestä tehtyyn päätökseen, sillä oli asetuksen N:o 1/2003 18 artiklan 1 kohdan nojalla toimivalta pyytää tietoja ja asiakirjoja, joiden avulla se voi tehdä kyseiset toteamukset (riidanalaisessa päätöksessä I oleva 12 perustelukappale).

14 Tältä osin komissio katsoi aluksi, että vuotta 2004 edeltävät tiedot, jotka koskevat televiestintämarkkinoiden kehitystä ja kantajan menettelyä näillä markkinoilla, olivat merkityksellisiä kantajan 1.5.2004 jälkeisen toiminnan analysoimiseksi erityisesti relevanttien markkinoiden määrittelemiseksi ja sen määrittämiseksi, oliko kantajalla mahdollisesti määräävä asema näillä markkinoilla 1.5.2004 lähtien, koska tällaisia arviointeja ei voida tehdä tilastotietojen perusteella ja niissä on otettava huomioon taloudellinen kehitys erityisesti 1.5.2004 edeltäneellä ajanjaksolla (riidanalaisessa päätöksessä I oleva 13 perustelukappale).

15 Tämän jälkeen komissio totesi, että kantajan asynkronista siirtomuotoa ja perusverkkoa (riidanalaisen päätöksen I liitteessä I oleva I ja II kohta) oli markkinoitu ennen 1.5.2004 ja että mainitun päätöksen tekemispäivänä se käytti niitä edelleen laajakaistapalvelujen tukku- ja vähittäistoimituksiin (riidanalaisessa päätöksessä I oleva 14 perustelukappale).

16 Lopuksi komissio totesi, että komission tietojensaantipyynnön liitteen III kysymyksissä 16 ja 17 tarkoitetut asiakirjat, jotka mainitaan riidanalaisen päätöksen I liitteessä I olevassa III ja IV kohdassa, koskivat laajakaistapalvelujen tukku- ja vähittäistoimituksia, joita oli markkinoitu vuonna 2003 ja joita kantaja oli edelleen suorittanut 1.5.2004 jälkeen. Komissio täsmensi, että kyseiset tiedot koskivat kyseisten palvelujen suunnittelua, niiden markkinointia, niihin liittyviä investointeja ja niiden kehittämistä, niiden asemointia markkinoilla, niiden sääntelyä, niiden kilpailevia tuotteita sekä muita keskeisiä seikkoja. Komissio lisäsi, että muut asiakirjat koskivat yhtiön strategiaa laajakaistamarkkinoilla, sääntelystrategiaa, markkinatilanteen ennusteita ja sitä koskevia keskusteluja ja kantajan reaktioita tähän sekä viitetarjouksen valmistelua paikallisverkon eriyttämiseksi ja sitä koskevia sääntelykysymyksiä. Näin ollen kyseiset asiakirjat olivat hyödyllisiä komission tutkinnan kannalta ja asetuksen N:o 1/2003 18 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla tarpeellisia, jotta voidaan arvioida laajakaistapalvelujen vähittäis- ja tukkutoimitusten markkinoinnin ja tarjoamisen taloudellista kokonaiskontekstia Slovakian tasavallan alueella sekä kantajan menettelyn yhteensoveltuvuutta unionin kilpailusääntöjen kanssa (riidanalaisessa päätöksessä I oleva 15 perustelukappale).

17 Riidanalaisen päätöksen I päätösosassa todetaan seuraavaa:

”*1 artikla*

Slovak Telekom a.s. toimittaa viimeistään 22.9.2009 tämän päätöksen liitteessä I mainitut tiedot. Liite I on kiinteä osa tätä päätöstä.

2 artikla

Jos Slovak Telekom ei toimita pyydettyjä tietoja oikein ja täydellisesti 1 artiklassa säädetyssä ajassa, sille määrätään uhkasakko, jonka määrä on 1 prosenttia sen edeltävän tilikauden päivittäisestä liikevaihdosta eli 28 114 euroa – – viivästyspäivältä, tässä päätöksessä vahvistetusta päivästä laskettuna.

3 artikla

Tämä päätös on osoitettu Slovak Telekom a.s:lle, jonka kotipaikka on Karadžičova 10, 825 13 Bratislava, Slovakian tasavalta, sekä kaikille yrityksille, joissa sillä on yksinomainen tai jaettu määräysvalta suoraan tai välillisesti.”

18 Kantaja toimitti komissiolle 22.9.2009 kaikki sen pyytämät tiedot.

Riidanalainen päätös II

19 Komissio teki 8.2.2010 asetuksen N:o 1/2003 18 artiklan 3 kohdan ja 24 artiklan 1 kohdan mukaisesta menettelystä päätöksen K(2010) 902 (Asia COMP/39.523 – Slovak Telekom) (jäljempänä riidanalainen päätös II).

20 Riidanalaisessa päätöksessä II komissio muistutti lähtökohtaisesti useista päätelmistä, jotka sisältyivät jo riidanalaiseen päätökseen I (riidanalaisessa päätöksessä II olevat toinen, viides ja kuudes perustelukappale) (ks. edellä 12 ja 13 kohta).

21 Komissio totesi aluksi, että vuotta 2003 koskeva ”DEN-vakiokertomus”, jota pyydettiin riidanalaisen päätöksen II liitteessä I olevassa 1 kohdassa, sisälsi kantajan suorittamien laajakaistapalvelujen tukku- ja vähittäistoimituksia koskevia kirjanpitotietoja, kuten tuloja, kustannuksia ja kannattavuutta koskevia tietoja. Se arvioi näin ollen, että tämä asiakirja oli tarpeellinen, jotta se voi arvioida kantajan laajakaistapalvelujen kannattavuutta niiden vuonna 2003 tapahtuneen markkinoinnin ja riidanalaisen päätöksen II tekemispäivän välisenä koko ajanjaksona (riidanalaisessa päätöksessä II oleva kolmas perustelukappale).

22 Tämän jälkeen komissio totesi, että riidanalaisen päätöksen II liitteessä I olevissa 2–4 kohdassa pyydetyt vuotta 2003 koskevat tiedot ja asiakirjat, jotka koskivat uusien asiakkaiden hankintakuluja ja tiettyjä Slovak Telekomin pääomakustannuksia tiettyjen laajakaistapalvelujen suorittamiseksi, olivat tarpeellisia, jotta se voi arvioida väitettyä väärinkäyttöä merkitsevää menettelytapaa 1.5.2004 jälkeen. Se katsoi, että pääomakustannusten ja toimintakustannusten kaltaiset tilivuoden kustannukset voitiin kuolettaa pidemmältä ajalta ja että tästä olisi kerrannaisvaikutuksia kustannusten ja kannattavuuden laskemiselle seuraavien tilivuosien aikana (riidanalaisessa päätöksessä II oleva kolmas perustelukappale).

23 Lopuksi komissio katsoi, että oli asianmukaista pyytää kyseisiä tietoja päätöksellä, kun otetaan huomioon muun muassa viivästysten riski niiden tiedoksiantamisessa, se, että kantaja oli aikaisemmin kieltäytynyt toimittamasta 1.5.2004 edeltänyttä aikaa koskevia tietoja, ja kanne, jolla vaadittiin riidanalaisen päätöksen I kumoamista unionin yleisessä tuomioistuimessa asiassa T-458/09 (ks. jäljempänä 25 kohta) (riidanalaisessa päätöksessä II oleva 7 ja 13 perustelukappale).

24 Riidanalaisen päätöksen II päätösosa kuuluu seuraavasti:

”*1 artikla*

Slovak Telekom a.s. toimittaa viimeistään 23.2.2010 tämän päätöksen liitteessä I mainitut tiedot. Liite I on kiinteä osa tätä päätöstä.

2 artikla

Jos Slovak Telekom ei toimita pyydettyjä tietoja oikein ja täydellisesti 1 artiklassa säädetyssä ajassa, sille määrätään uhkasakko, jonka määrä on 1 prosenttia sen edeltävän tilikauden päivittäisestä liikevaihdosta eli 28 114 euroa – – viivästyspäivältä, tässä päätöksessä vahvistetusta päivästä laskettuna.

3 artikla

Tämä päätös on osoitettu Slovak Telekom a.s:lle, jonka kotipaikka on Karadžičova 10, 825 13 Bratislava, Slovakian tasavalta, sekä kaikille yrityksille, joissa sillä on yksinomainen tai jaettu määräysvalta suoraan tai välillisesti.”

Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten vaatimukset

25 Kantaja nosti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 13.11.2009 ja 15.4.2010 jätetyillä kannekirjelmillä nyt käsiteltävinä olevat kanteet, jotka koskevat asian T-458/09 osalta riidanalaista päätöstä I ja asian T-171/10 osalta riidanalaista päätöstä II.

26 Näillä kanteilla kantaja vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

— kumoaa riidanalaisen päätöksen I ja riidanalaisen päätöksen II

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

27 Kummankin kanteen osalta komissio vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

— hylkää kanteen

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

28 Unionin yleinen tuomioistuin (kahdeksas jaosto) päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn sekä pyysi työjärjestyksensä 64 artiklan mukaisena prosessinjohtotoimenpiteenä komissiota esittämään asiakirjoja. Komissio noudatti tätä pyyntöä asetetussa määräajassa.

29 Kantajan pyynnöstä, jota komissio ei ole vastustanut, asiat T-458/09 ja T-171/10 yhdistettiin suullista käsittelyä ja tuomiota varten kahdeksannen jaoston puheenjohtajan 30.6.2011 antamalla määräyksellä.

30 Asianosaisten lausumat ja vastaukset unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin kuultiin 15.9.2011 pidetyssä istunnossa.

Oikeudellinen arviointi

31 Kantaja esittää kummankin kanteensa tueksi kolme perustetta. Ensimmäinen peruste koskee oikeudellista virhettä asetuksen N:o 1/2003 soveltamisessa. Toinen kanneperuste koskee menettelyn oikeudenmukaisuuden periaatetta. Kolmas peruste koskee suhteellisuusperiaatteen loukkaamista.

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee oikeudellista virhettä asetuksen N:o 1/2003 soveltamisessa

32 Ensimmäisellä kanneperusteellaan kantaja väittää, että komissio on tehnyt oikeudellisen virheen asetuksen N:o 1/2003 soveltamisessa. Koska komissio ei ollut toimivaltainen soveltamaan EY 82 artiklaa eikä SEUT 102 artiklaa Slovakian tasavallan alueella ennen sen liittymistä unioniin suoritettuihin toimintoihin, sillä ei kantajan mukaan ollut toimivaltaa pyytää kyseisen asetuksen 18 artiklan 3 kohdan nojalla kyseistä liittymistä edeltänyttä ajanjaksoa koskevia tietoja.

33 Kantaja muistuttaa tästä, ettei EY 82 artiklaa eikä SEUT 102 artiklaa sovelleta riidanalaisten päätösten kattamiin ajanjaksoihin, koska komission toimivalta on rajoitettu yhteismarkkinoilla tai niiden merkittävässä osassa määräävässä markkina-asemassa olevien yritysten väärinkäytöksiin siltä osin kuin ne saattavat vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Nyt käsiteltävissä asioissa nämä edellytykset eivät täyttyneet ennen 1.5.2004. Slovakian televiestintämarkkinat eivät ennen kyseistä päivää olleet osa yhteismarkkinoita eikä kantajan menettely ollut voinut vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Komissio ei kiistänyt tätä riidanalaisissa päätöksissä I ja II. Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Slovakian tasavallan välisestä assosioinnista tehty Eurooppa-sopimus (EYVL 1994, L 359, s. 2) ei tehnyt EY 81 ja EY 82 artiklasta eikä SEUT 101 ja SEUT 102 artiklasta Slovakian tasavaltaan välittömästi sovellettavia ennen sen liittymistä unioniin.

34 Kantajan mukaan asetuksesta N:o 1/2003 ja erityisesti sen 18 artiklan 3 kohdasta ja 24 artiklan 1 kohdan d alakohdasta johtuvat komission velvollisuudet ja toimivalta määritetään ja niitä rajoitetaan tutkinnan tavoitteella eli unionin kilpailusääntöjen täytäntöönpanolla ja siten yhtäältä EY 81 ja EY 82 artiklan ja toisaalta SEUT 101 ja SEUT 102 artiklan soveltamisalalla. Tältä osin asetuksen N:o 1/2003 18 artiklan 1 kohdassa oleva käsite ”tarvittavat tiedot” edellyttää riittävää yhteyttä tietojensaantipyynnön ja oletetun kilpailusääntöjen rikkomisen välillä. Nyt käsiteltävissä asioissa pyydettyjen tietojen ja väitetyn kilpailusääntöjen rikkomisen välillä ei kuitenkaan ole mitään yhteyttä, sillä mitään kilpailusääntöjen rikkomista ei voida todeta tapahtuneen ennen 1.5.2004. Komissiolla ei näin ollen ole toimivaltaa suorittaa tutkintaa EY 82 ja SEUT 102 artiklan perusteella,

eikä se voi tukeutua tietoihin, jotka liittyvät kantajan menettelyyn Slovakian tasavallan unioniin liittymistä edeltävänä ajanjaksona, arvioidakseen kantajan menettelyjen yhteensoveltuvuutta unionin kilpailusääntöjen kanssa kyseisen liittymisen jälkeen.

35 Aluksi on todettava, kuten komissio on nimenomaisesti todennut 5.6.2009 kantajalle lähettämässään sähköpostissa (ks. edellä 6 kohta), riidanalaisessa päätöksessä I olevassa neljännessä perustelukappaleessa ja riidanalaisessa päätöksessä II olevassa yhdeksännessä perustelukappaleessa ja kuten se on toistanut kirjelmissään ja istunnossa, että riidanalaisten päätösten I ja II tavoitteena on saada konkreettisia tosiasiallisia tietoja, joista osa koskee 1.5.2004 edeltänyttä aikaa, jotta se voi tutkia, ovatko kantaja ja sen määräysvallassa olevat yhtiöt mahdollisesti kyseisen päivän jälkeen kieltäytyneet sopimuksenteosta, onko se mahdollisesti syyllistynyt hintaruuviin sekä onko se harjoittanut jotain muuta paikallisverkon eriytettyjä yhteyksiä koskeviin tukkupalveluihin, muihin laajakaistayhteyksien tukkupalveluihin ja laajakaistayhteyksien vähittäispalveluihin liittyvää mahdollista poissulkevaa toimintaa. Komissio on sitä vastoin todennut, ettei tässä vaiheessa ollut kyse kilpailusääntöjen rikkomisen toteamisesta 1.5.2004 edeltäneen ajanjakson osalta.

36 On todettava, että EY 3 artiklan 1 kohdan g alakohdassa määrätään, että Euroopan yhteisön toimintaan sisältyy tässä sopimuksessa määrätyin edellytyksin ja siinä määrätyssä aikataulussa järjestelmä, jolla taataan, ettei kilpailu sisämarkkinoilla vääristy. Lisäksi Lissabonin sopimuksen voimaantulosta lähtien SEU 3 artiklan 3 kohdassa täsmennetään, että unioni toteuttaa sisämarkkinat. Ne käsittävät unioni- ja EUT-sopimuksen liitteenä olevan, sisämarkkinoista ja kilpailusta tehdyn pöytäkirjan N:o 27 (EUVL 2010, C 83, s. 309) mukaan järjestelmän, jolla taataan, ettei kilpailu vääristy.

37 EY 81 ja EY 82 artikla sekä SEUT 101 ja SEUT 102 artikla kuuluvat niihin SEUT 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun kaltaisiin kilpailusääntöihin, jotka ovat tarpeen sisämarkkinoiden toimintaa varten.

38 Tällaisten sääntöjen nimenomaisena tarkoituksena on näet estää kilpailun vääristyminen yleisen edun, yksittäisten yritysten ja kuluttajien kustannuksella, ja niillä edistetään näin ollen hyvinvointia unionissa (ks. asia C-52/09, TeliaSonera, tuomio 17.2.2011, Kok., s. I-527, 22 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

39 On myös muistutettava, että asetuksen N:o 1/2003, joka on annettu EY 83 artiklan 1 kohdan perusteella, tavoitteena on tämän saman artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaan varmistaa, että EY 81 ja EY 82 artiklassa tarkoitettuja kieltoja noudatetaan.

40 Tätä varten komissiolle annetaan asetuksessa N:o 1/2003 laaja tutkinta- ja tarkastustoimivalta ja sen 18 artiklan 1 kohdassa säädetään, että ”suorittaakseen tässä asetuksessa sille määrätyt tehtävät komissio voi pelkällä pyynnöllä tai päätöksellä vaatia yrityksiä ja yritysten yhteenliittymiä toimittamaan kaikki tarvittavat tiedot”. Kyseisen asetuksen 23 perustelukappaleessa täsmennetään tältä osin, että komissiolla ”on oltava koko [unionin] kattavat valtuudet vaatia tietoja, jotka ovat tarpeen – – [EY] 82 artiklassa kielletyn määräävän aseman väärinkäytön havaitsemiseksi”.

41 Komissiolla on näin ollen oikeus asetuksen N:o 1/2003 18 artiklan 3 kohdan tehokkaan vaikutuksen turvaamiseksi velvoittaa yritys toimittamaan kaikki tarvittavat tiedot yrityksen tiedossa mahdollisesti olevista seikoista ja tarvittaessa yrityksen hallussa olevat kyseisiä asioita koskevat asiakirjat, vaikka kyseisten asiakirjojen perusteella kyseisen yrityksen tai jonkin muun yrityksen kilpailua rajoittava käyttäytyminen voitaisiin näyttää toteen (ks. asetuksen N:o 1/2003 23 perustelukappale; ks. myös analogisesti neuvoston asetuksen N:o 17, [EY 81] ja [EY 82] artiklan ensimmäinen täytäntöönpanoasetus (EYVL 1962, 13, s. 204), soveltamisesta asia 374/87, Orkem v. komissio, tuomio 18.10.1989, Kok., s. 3283, Kok. Ep. X, s. 231, 34 ja 35 kohta; yhdistetyt asiat C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ja C-219/00 P, Aalborg Portland ym. v. komissio, tuomio 7.1.2004, Kok., s. I-123, 61 kohta; asia C-301/04 P, komissio v. SGL Carbon, tuomio 29.6.2006, Kok., s. I-5915, 41 kohta ja asia T-446/05, Amann & Söhne ja Cousin Filterie v. komissio, tuomio 28.4.2010, Kok., s. II-1255, 327 kohta).

42 Oikeuskäytännön mukaan käsitettä ”tarvittavat tiedot” on tulkittava niiden tavoitteiden perusteella, joita varten kyseiset tutkintavaltuudet on annettu komissiolle. Edellytys tietojensaantipyynnön ja mahdollisen rikkomisen välisestä yhteydestä täyttyy, kun tässä menettelyn vaiheessa kyseisen pyynnön voidaan legitiimisti katsoa liittyvän oletettuun rikkomiseen niin, että komissio voi kohtuudella olettaa, että se voi asiakirjan avulla määrittää väitetyn rikkomisen olemassaolon (asia T-39/90, SEP v. komissio, tuomio 12.12.1991, Kok., s. II-1497, 29 kohta, vahvistettu valituksessa annetulla tuomiolla asiassa C-36/92 P, SEP v. komissio, tuomio 19.5.1994, Kok., s. I-1911, Kok. Ep. XV, s. I-191, 21 kohta ja julkisasiamies Jacobsin ratkaisuehdotus em. asiassa SEP v. komissio 19.5.1994 annettuun tuomioon, Kok., s. I-1914, 21 kohta).

43 Lisäksi komissio voi vaatia vain sellaisten otaksuttujen rikkomisten todentamiseksi tarpeellisten tietojen ilmoittamista, jotka ovat tutkimusmenettelyn perusteena ja jotka on tuotu esille itse tietojensaantipyynnössä (em. asia SEP v. komissio, tuomio 12.12.1991, 25 kohta ja asia T-34/93, Société Générale v. komissio, tuomio 8.3.1995, Kok., s. II-545, 40 kohta). Komission laajan tutkinta- ja tarkastustoimivallan perusteella sen tehtävänä on arvioida sen kyseisiltä yrityksiltä pyytämien tietojen tarpeellisuus (ks. vastaavasti asia 155/79, AM & S Europe v. komissio, tuomio 18.5.1982, Kok., s. 1575, Kok. Ep. VI, s. 427, 17 kohta; edellä 41 kohdassa mainittu asia Orkem v. komissio, tuomion 15 kohta; asia C-94/00, Roquette Frères, tuomio 22.10.2002, Kok., s. I-9011, 78 kohta ja asia T-340/04, France Télécom v. komissio, tuomio 8.3.2007, Kok., s. II-573, 148 kohta).

44 Lopuksi on muistutettava, että oikeuskäytännössä on useaan otteeseen korostettu asetuksen N:o 17 soveltamisen yhteydessä, että tutkintatoimen kohteena olevalla yrityksellä on velvollisuus myötävaikuttaa aktiivisesti tutkimuksen suorittamiseen, mikä merkitsee sitä, että sen on annettava komissiolle kaikki tutkimuksen kohdetta koskevat tiedot (edellä 41 kohdassa mainittu asia Orekem v. komissio, tuomion 27 kohta; edellä 41 kohdassa mainitut yhdistetyt asiat Aalborg Portland ym. v. komissio, tuomion 62 kohta ja edellä 41 kohdassa mainittu asia komissio v. SGL Carbon, tuomion 40 kohta).

45 Asetuksen N:o 1/2003 18 artiklan 1 kohdan sanamuodon, sen tavoitteen ja edellä 41–44 kohdassa mainitun oikeuskäytännön perusteella on todettava, että tässä säännöksessä säädettyjen tutkintavaltuuksien edellytyksenä on vain pyydettyjen tietojen tarpeellisuus, jota komissio arvioi tarkastaakseen tutkimusmenettelyyn oikeuttavat olettamat kilpailusääntöjen rikkomisesta ja erityisesti nyt käsiteltävissä asioissa havaitakseen EY 82 artiklassa ja SEUT 102 artiklassa kielletyn määräävän markkina-aseman väärinkäytön. Siten asetuksen N:o 1/2003 18 artiklan 1 kohdan sellainen tulkinta, jolla kiellettäisiin komissiota lähtökohtaisesti pyytämästä yritykseltä tietoja, jotka koskevat ajanjaksoa, jonka aikana unionin kilpailusääntöjä ei sovellettu siihen, vaikka tällaiset tiedot olisivat tarpeellisia kyseisten sääntöjen mahdollisen rikkomisen havaitsemiseksi siitä hetkestä lähtien, jona näitä sääntöjä alettiin soveltaa siihen, poistaisi tämän säännöksen tehokkaan oikeusvaikutuksen ja olisi vastoin komission velvoitetta tutkia huolellisesti ja puolueettomasti kaikki sen käsiteltävänä olevan tapauksen kannalta merkitykselliset seikat (asia C-269/90, Technische Universität München, tuomio 21.11.1991, Kok., s. I-5469, Kok. Ep. XI, s. I-485, 14 kohta; asia T-44/90, La Cinq v. komissio, tuomio 24.1.1992, Kok., s. II-1, 86 kohta ja yhdistetyt asiat T-191/98, T-212/98-T-214/98, Atlantic Container Line ym. v. komissio, tuomio 30.9.2003, Kok., s. II-3275, 404 kohta).

46 Tällainen tulkinta perustuu lisäksi siihen virheelliseen olettamaan, jonka mukaan sellaisten tietojen avulla, jotka koskevat ajanjaksoa, jonka aikana unionin kilpailusääntöjä ei sovellettu yritykseen, voidaan selittää vain tapahtumia, jotka ovat sattuneet tämän saman ajanjakson aikana.

47 Asetuksen N:o 17 14 artiklan 3 kohdan perusteella päätetyistä tarkastuksista, jotka on suoritettu espanjalaisissa yrityksissä vähän sen jälkeen, kun Espanjan kuningaskunta oli liittynyt yhteisöön, oikeuskäytännössä on jo todettu, ettei mikään sääntö rajoita komission tarkastusta koskevaa toimivaltaa ainoastaan niihin toimiin, jotka on toteutettu liittymisen jälkeen (yhdistetyt asiat 97/87-99/87, Dow Chemical Ibérica ym. v. komissio, tuomio 17.10.1989, Kok., s. 3165, Kok. Ep. X, s. 179, 63 kohta).

48 Kuten asiassa T-198/03, Bank Austria Creditanstalt vastaan komissio, 30.5.2006 annetussa tuomiossa (Kok., s. II-1429, 89 kohta), joka koski EY 81 artiklan soveltamista, on todettu, sille, että sakkopäätökseen sisällytetään kartellia koskevia tosiseikkoja, ei voida asettaa edellytystä siitä, että komission olisi oltava toimivaltainen toteamaan tähän liittyvä kilpailusääntöjen rikkominen tai että komissio olisi tosiasiallisesti todennut tällaisen kilpailusääntöjen rikkomisen. Komissiolla on sellaisessa päätöksessä, jossa se toteaa kilpailusääntöjen rikkomisen ja määrää seuraamuksen, oikeus kuvailla niitä tosiseikkoja ja sitä tapahtumien kulkua, joiden yhteydessä sääntöjenvastainen toiminta on toteutettu (ks. myös riidanalaisessa päätöksessä I oleva 11 perustelukappale ja riidanalaisessa päätöksessä II oleva viides perustelukappale).

49 Kantaja ei voi väittää tältä osin, että edellä 48 kohdassa mainitussa asiassa Bank Austria Creditanstalt vastaan komissio annettu tuomio olisi merkityksetön nyt käsiteltävissä asioissa, koska siinä ei lausuttu komission toimivallasta todeta tosiseikat olosuhteissa, joissa unionin kilpailusääntöjä ei sovelleta, ja koska siinä lausuttiin vain komission oikeudesta julkaista tietyt tiedot, jotka koskevat Itävallan tasavallan unionin liittymistä edeltänyttä ajanjaksoa.

50 Kyseisen asian kantaja oli nimenomaisesti väittänyt, että Itävallan tasavallan unioniin liittymistä edeltänyttä ajanjaksoa koskevan sakkopäätöksen osien julkaiseminen oli lainvastaista muun muassa siksi, että komissiolla ei ollut toimivaltaa todeta kantajan syyllistyneen kilpailusääntöjen rikkomiseen Itävallassa kyseisenä ajanjaksona. Toisaalta mainitusta tuomiosta ilmenee, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin oli tosiasiallisesti katsonut sen lisäksi, ettei sille, että sakkopäätökseen sisällytetään kartellia koskevia tosiseikkoja, voida asettaa sitä edellytystä, että komission olisi oltava toimivaltainen toteamaan tähän liittyvä kilpailusääntöjen rikkominen tai että komissio olisi tosiasiallisesti todennut tällaisen kilpailusääntöjen rikkomisen, myös, että sama koskee tällaisten toteamusten julkaisemista, kun otetaan huomioon, että se voi olla hyödyllistä sen mahdollistamiseksi, että asiasta kiinnostunut yleisö voi täysin ymmärtää tällaisen päätöksen perustelut (edellä 48 kohdassa mainittu asia Bank Austria Creditanstalt v. komissio, tuomion 81 ja 89 kohta).

51 Lopuksi on korostettava, että oikeuskäytännön mukaan komission on tarpeen EY 81 artiklan soveltamista koskevien asioiden yhteydessä pyytää tietoja, jotka koskevat kilpailusääntöjen rikkomisajanjaksoa edeltävää ajanjaksoa, sen asiayhteyden täsmentämiseksi, johon toiminta liittyi mainittuna ajanjaksona. Niinpä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on korostanut yhdistetyissä asioissa T-259/02-T-264/02 ja T-271/02, Raiffeisen Zentralbank Österreich ym. vastaan komissio, 14.12.2006 antamassaan tuomiossa (Kok., s. II-5169, 150 kohta) sen sallittavuutta, että komissio kuvaa sakkojen määräämistä koskevassa päätöksessään laajempaa asiayhteyttä, johon kilpailusääntöjen vastainen menettely liittyi. Se kantajan esiin tuoma seikka, etteivät kyseiset yritykset olleet mainitussa asiassa kiistäneet kyseessä olevaan päätökseen sisältyneiden todellisten toteamusten paikkansapitävyyttä sillä perusteella, etteivät ne olisi perustuneet kyseessä olevalta ajanjaksolta peräisin oleviin todisteisiin (em. yhdistetyt asiat Raiffeisen Zentralbank Österreich ym. v. komissio, tuomion 151 kohta), on tältä osin merkityksetön. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on myös asiassa T-54/03, Lafarge vastaan komissio, 8.7.2008 antamassaan tuomiossa (428 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa) katsonut, että komissio voi ottaa huomioon kilpailusääntöjen rikkomisajanjaksoa edeltäneen merkinnän ”muodostaakseen kokonaiskuvan kilpailijoiden välisistä yhteyksistä ja tukeakseen siten sellaisten muiden todisteiden tulkintaa, joiden mukaan kyseessä olevat kilpailevat yritykset [olivat olleet] nyt käsiteltävässä asiassa keskenään yhteydessä hintojen suuruudesta”.

52 Edellä todetun perusteella on hylättävä väitteet, joiden mukaan komissio ei voi lähtökohtaisesti tukeutua tietoihin, jotka liittyvät kantajan toimintaan Slovakian tasavallan unioniin liittymistä edeltäneenä ajanjaksona, arvioidakseen sen kyseisen liittymisen jälkeisen toiminnan yhteensoveltuvuutta unionin kilpailusääntöjen kanssa.

53 Kantaja väittää, ettei mikään toiminta ennen 1.5.2004 voinut olla merkityksellistä sen arvioimiseksi, onko se rikkonut EY 82 artiklaa tai SEUT 102 artiklaa 1.5.2004 jälkeen. Se väittää tältä osin, ettei riidanalaisen rikkomisen oikeudellisen kriteerin ja pyydettyjen tietojen välillä ole olemassa mitään yhteyttä, sillä EY 82 artiklaa ja SEUT 102 artiklaa ei sovelleta 1.5.2004 edeltäviin komission tutkimukseen liittyviin tosiseikkoihin.

54 Tällainen väite on hylättävä. Ensinnäkin on todettava, että komissio voi relevanttien markkinoiden kehitystä ja näillä markkinoilla toimivia yrityksiä koskevien tietojen tai asiakirjojen avulla riippumatta niiden aiemmuudesta suhteessa oletettuun rikkomisajanjaksoon määritellä relevantit markkinat tai määrittää, onko kyseisellä yrityksellä määräävä asema näillä markkinoilla (riidanalaisessa päätöksessä I oleva 13 perustelukappale).

55 Toiseksi komission väittämästä kilpailusääntöjen rikkomisesta, jolla se perustelee rikkomismenettelyn aloittamista (ks. edellä 3 kohta), on myös korostettava, että tietyt tiedot, jotka koskevat 1.5.2004 edeltäneitä kustannuksia, saattavat osoittautua tarpeellisiksi mahdollisen kustannusten ja hintojen epäsuhdan olemassaolon määrittämiseksi, minkä kantaja on myöntänyt istunnossa. Näin ollen saattaa olla, että tietyt investointikustannukset on kuoletettava ajanjaksolta, joka ei välttämättä kumuloidu rikkomisajanjakson kanssa (ks. riidanalaisessa päätöksessä II oleva kolmas perustelukappale). Tämä ilmenee myös määräävän markkina-aseman väärinkäyttöä koskevasta komission päätöskäytännöstä, johon kantaja on vedonnut (ks. EY 82 artiklan mukaisesta menettelystä 16.7.2003 tehdyn komission päätöksen (COMP/38.233 – Wanadoo Interactive) 76 ja 77 perustelukappale; ks. myös EY 82 artiklan mukaisesta menettelystä 4.7.2007 tehdyn komission päätöksen (COMP/38.784 – Wanadoo España / Telefónica) 328 ja 474–489 perustelukappale). Tältä osin on hylättävä kantajan asiassa T-171/10 esittämä väite, jonka mukaan komission pyytämien erityisten tietojen pitäisi nyt käsiteltävissä asioissa olla ”välttämättä” tarpeellisia hintaruuvin kriteerin soveltamiseksi. Kuten komissio väittää, kantajan esittämä asetuksen N:o 1/2003 18 artiklan 1 kohdan tulkinta edellyttäisi, että komission olisi ennen tietojen pyytämistä tunnettava sen pyytämien asiakirjojen sisältö sekä niiden merkitys tutkimuksen kannalta.

56 Tietyissä tapauksissa kustannuksia koskevat saatavilla olevat tiedot eivät koske vain sitä ajanjaksoa, jota rikkominen ei koske (ks. EY 82 artiklan mukaisesta menettelystä 16.7.2003 tehdyn komission päätöksen (COMP/38.233 – Wanadoo Interactive) alaviite 64). Kantaja tunnustaa lisäksi nimenomaisesti tällaisen olettaman, koska se on ilmoittanut komissiolle 14.8.2009 lähettämällään sähköpostilla päättäneensä antaa sille tietyt vuotta 2004 koskevat tiedot, jotka edeltävät Slovakian tasavallan unioniin liittymistä, ”koskei ollut mahdollista eritellä kyseisiä tietoja ymmärrettävällä tavalla” (ks. edellä 10 kohta).

57 Kuten komissio on perustellusti todennut, komissio voi pitää tarpeellisina myös asiakirjoja, jotka esittävät kantajan ennen 1.5.2004 tekemiä päätöksiä tai sopimuksia, jotka on pantu kuitenkin täytäntöön vasta Slovakian tasavallan unioniin liittymisen jälkeen, jotta se voi todeta liittymisen jälkeisiä tosiseikkoja ja tulkita niitä oikealla tavalla.

58 Näin ollen seikat, joilla pyritään toteamaan mahdollinen aikomus sulkea kilpailijat pois markkinoilta, voivat osoittautua keskeisiksi EY 82 artiklan soveltamisen yhteydessä asian riittäväksi tutkimiseksi (ks. vastaavasti edellä 43 kohdassa mainittu asia France Télécom v. komissio, tuomion 150 kohta; ks. myös vastaavasti asia C-62/86, AKZO v. komissio, tuomio 3.7.1991, Kok., s. I-3359, Kok. Ep. XI, s. I-261, 71 ja 72 kohta ja edellä 38 kohdassa mainittu asia TeliaSonera, tuomion 40 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

59 Kolmanneksi on todettava, että asetuksen N:o 1/2003 23 artiklan 2 kohdan mukaan komissio voi päätöksellään määrätä yrityksille sakon, jos ne tahallaan tai tuottamuksesta rikkovat EY 82 artiklan määräyksiä. On todettu, että kun komissio arvioi, kuinka vakavia yrityksen syyksi luettavat kilpailusääntöjen rikkomiset ovat, jotta se voisi määrittää vakavuuteen oikeassa suhteessa olevan sakon määrän, se voi ottaa huomioon muun muassa sellaisten rikkomisten erityisen vakavuuden, jotka ovat olleet osa tarkoituksellista ja johdonmukaista strategiaa, jonka tarkoituksena on ollut erilaisilla kilpailijoiden syrjäyttämiseen tähtäävillä menettelytavoilla säilyttää keinotekoisesti yrityksen määräävä asema tai lujittaa sitä markkinoilla, joilla kilpailu oli jo muutenkin rajoittunutta (ks. vastaavasti asia T-83/91, Tetra Pak v. komissio, tuomio 6.10.1994, Kok., s. II-755, Kok. Ep. XVI, s. I-225, 241 kohta ja asia T-66/01, Imperial Chemical Industries v. komissio, tuomio 25.6.2010, Kok., s. II-2631, 372 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

60 Tästä seuraa, että myös kilpailusääntöjen rikkomisajanjaksoa edeltävät tiedot ja asiakirjat, kuten riidanalaisen päätöksen I liitteessä I olevassa IV kohdassa tarkoitetut kantajan sisäiset esitykset, joiden merkityksellisyyden kantaja kiistää ja jotka voivat osoittaa kantajan soveltaman poissulkemisstrategian, voivat auttaa komissiota määrittämään mahdollisen rikkomisen vakavuuden ja niitä voidaan näin ollen pitää tarvittavina, jotta komissio voi suorittaa sille asetuksella N:o 1/2003 määrätyt tehtävät mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

61 Näin ollen – toisin kuin kantaja väittää – se seikka, että määräävän markkina-aseman väärinkäytön käsite on sisällöltään objektiivinen eikä edellytä aikomusta aiheuttaa vahinkoa, ei johda päätelmään, että aikomus turvautua muihin kuin laatukilpailussa käytettäviin menettelytapoihin olisi joka tapauksessa vailla merkitystä, sillä aikomus voidaan aina ottaa huomioon sen johtopäätöksen tueksi, että kyseinen yritys on käyttänyt väärin määräävää markkina-asemaansa, joskin tällaisen johtopäätöksen pitäisi ensisijaisesti perustua objektiiviseen toteamukseen väärinkäyttöä merkitsevän menettelytavan konkreettisesta toteuttamisesta. Komissiolla on siis oikeus tutkia kyseisten yritysten sisäinen asiakirja-aineisto, sillä se voi osoittaa, oliko kilpailun poissulkeminen harkittua vai antaako se päinvastoin erilaisen selityksen tutkituille menettelytavoille.

62 Kun otetaan huomioon edellä esitetyt toteamukset ja ilman, että olisi tarpeen lausua komission asiassa T-458/09 esittämistä väitteistä, jotka koskevat sitä, että kantaja on käyttänyt sitä puoltavia, 1.5.2004 edeltäviä tietoja, kantaja ei voi väittää, että kyseistä päivämäärää edeltävät tiedot ja asiakirjat ovat merkityksettömiä sen arvioinnin kannalta, jonka komissio suorittaa mahdollisen tietojen antamisesta kieltäytymisen, mahdollisen hintaruuvin tai kaiken muun mahdollisen poissulkevan menettelyn suhteen (ks. riidanalaisten päätösten I ja II ensimmäinen perustelukappale), koska tällaisten rikkomisten toteaminen voi perustua vain objektiivisiin ja rikkomisen jälkeisiin tietoihin.

63 Kantaja on lopuksi esittänyt istunnossa, ettei kaikkien pyydettyjen tietojen ja väitettyjen rikkomisten välillä ollut objektiivista yhteyttä, mikä on toissijaisesti perusteena riidanalaisten päätösten osittaiselle kumoamiselle siltä osin kuin ne koskevat ainakin osittain tiettyjä tietoja, joilla ei ole objektiivista yhteyttä väitettyihin rikkomisiin. Ilman, että olisi tarpeen lausua tällaisen väitteen tutkittavaksi ottamisesta, jota komissio vastustaa, riittää, kun todetaan, ettei kantaja ole mitenkään tukenut sitä, joten se on hylättävä.

64 Edellä esitettyjen seikkojen perusteella ensimmäinen kanneperuste on hylättävä.

Toinen kanneperuste, joka koskee oikeudenmukaisen menettelyn periaatteen loukkaamista

65 Toisella kanneperusteellaan kantaja väittää, että komissio on riidanalaiset päätökset I ja II tehdessään loukannut oikeudenmukaisen menettelyn periaatetta, joka on vahvistettu Euroopan unionin perusoikeuskirjan (EUVL 2007, C 303, s. 1; jäljempänä perusoikeuskirja) 41 artiklan 1 kohdassa. Kantajan mukaan komissio ei suorita tutkimustaan vaaditulla huolellisuudella, vakavuudella ja varovaisuudella, jos sen Slovakian tasavallan unioniin liittymisen jälkeistä menettelyä koskevaa analyysiä vääristävät kyseistä liittymistä edeltävät tiedot, vaikka kyseistä liittymistä edeltänyt toiminta on täysin laillista unionin kilpailuoikeuden kannalta. Edellä todetun perusteella unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että kantajan täytyy katsoa toisella kanneperusteellaan vetoavan hyvän hallinnon periaatteen loukkaamiseen.

66 On muistutettava, että asetuksen N:o 1/2003 37 perustelukappaleessa täsmennetään, että tässä asetuksessa ”otetaan huomioon erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut perusoikeudet ja periaatteet” ja että sitä ”on näin ollen tulkittava ja sovellettava kyseiset oikeudet ja periaatteet huomioon ottaen”. Lisäksi perusoikeuskirjalla on Lissabonin sopimuksen voimaantulosta lähtien SEU 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan perusteella sama oikeudellinen arvo kuin perussopimuksilla.

67 Perusoikeuskirjan 41 artiklan, jonka otsikkona on ”Oikeus hyvään hallintoon”, 1 kohdassa määrätään, että ”jokaisella on oikeus siihen, että unionin toimielimet ja laitokset käsittelevät hänen asiansa puolueettomasti, oikeudenmukaisesti ja kohtuullisessa ajassa”.

68 Hyvän hallinnon periaatetta koskevan unionin tuomioistuinten oikeuskäytännön mukaan tapauksissa, joissa unionin toimielimillä on harkintavaltaa, unionin oikeusjärjestyksessä annettujen takeiden noudattamisella hallinnollisissa menettelyissä on vieläkin perustavanlaatuisempi merkitys. Näihin takeisiin kuuluu muun muassa toimivaltaisen toimielimen velvoite tutkia huolellisesti ja puolueettomasti kaikki sen käsiteltävänä olevan tapauksen kannalta merkitykselliset seikat (edellä 45 kohdassa mainittu asia Technische Universität München, tuomion 14 kohta; edellä 45 kohdassa mainittu asua La Cinq v. komissio, tuomion 86 kohta ja edellä 45 kohdassa mainitut yhdistetyt asiat Atlantic Container Line ym., tuomion 404 kohta).

69 Näiden täsmennysten valossa on määritettävä, onko komissio riidanalaiset päätökset tehdessään loukannut hyvän hallinnon periaatetta.

70 Kantaja väittää ensinnäkin, ettei ole sallittua, että näyttääkseen toteen EY 82 artiklan rikkomisen 1.5.2004 jälkeen komissio yrittää saada tietoja kantajan toiminnasta markkinoilla aikana, jona sillä ei ollut velvollisuutta noudattaa kyseistä määräystä.

71 Tämä väite on hylättävä. Juuri sen vuoksi, että komissiolla on velvollisuus tutkia huolellisesti ja puolueettomasti kaikki sen käsiteltävänä olevan tapauksen kannalta merkitykselliset seikat, sen on valmisteltava päätös kaikella vaaditulla varovaisuudella ja tehtävä päätöksensä kaikkien niiden tietojen perusteella, joilla voi olla vaikutusta siihen. Komissiolla on tätä varten asetuksen N:o 1/2003 18 artiklan 1 kohdan nojalla toimivalta pyytää yrityksiltä ”tarvittavat tiedot”.

72 Kuten ensimmäisen kanneperusteen yhteydessä esitetyistä päätelmistä johtuu, myös Slovakian tasavallan liittymistä unioniin ja rikkomisajanjaksoa edeltävät tiedot ja asiakirjat voivat osoittautua tarvittaviksi, jotta komissio voi suorittaa sille asetuksessa N:o 1/2003 määrätyt tehtävät puolueettomasti ja oikeudenmukaisesti.

73 Toiseksi kantaja väittää, että komission sitä koskeva tutkimus ja arviointi ovat vääristyneitä. Se väittää, että asiakirjat, jotka sen on riidanalaisen päätöksen I nojalla toimitettava, voivat vaikuttaa komission käsitykseen sen menettelystä Slovakian tasavallan unioniin liittymisen jälkeen. Kun otetaan huomioon edellä 41–62 kohdassa esitetyt päätelmät, tätä väitettä ei voida kuitenkaan hyväksyä. Tällainen väite on joka tapauksessa hylättävä, koska se perustuu täysin hypoteettiseen olettamaan. Riidanalaisten päätösten I ja II kohteena ei ole kantajan menettelyn analysointi 1.5.2004 jälkeen.

74 Edellä esitetyn perusteella toinen kanneperuste on hylättävä.

Kolmas kanneperuste, joka koskee suhteellisuusperiaatteen loukkaamista

75 Nyt käsiteltävällä kanneperusteella kantaja väittää, että komissio on loukannut suhteellisuusperiaatetta, koska se on riidanalaisissa päätöksissä I ja II pyytänyt kantajalta tietoja ja asiakirjoja, jotka koskevat Slovakian tasavallan unioniin liittymistä edeltänyttä ajanjaksoa ja jotka eivät ole tarpeellisia väitetyn kilpailuoikeuden sääntöjen rikkomisen arvioimiseksi. Tältä osin on otettava huomioon yksityisyyden loukkaamattomuuden perusperiaate, joka edellyttää, ettei komissio käytä tutkintatoimivaltaansa yli sen, mikä on välttämätöntä. Lisäksi esittämättä nimenomaisesti kanneperustetta, joka koskee EY 253 artiklan rikkomista riidanalaisen päätöksen I osalta ja SEUT 296 artiklan rikkomista riidanalaisen päätöksen II osalta, kantaja väittää, ettei komissio selitä uskottavalla tavalla, miksi pyydetyt tiedot ovat tarpeellisia väitetyn väärinkäyttöä merkitsevän menettelytavan arvioimiseksi 1.5.2004 jälkeen. Tältä osin kantaja toteaa, että komissio on jo saanut tiedot, jotka kattavat yli viiden vuoden ajanjakson kyseisen jäsenvaltion unioniin liittymisestä lukien.

76 Ensinnäkin siltä osin kuin kantajan tarkoituksena on itse asiassa ollut esittää EY 253 artiklan ja SEUT 296 artiklan rikkomista koskeva kanneperuste, se on hylättävä. Kuten asiassa 136/79, National Panasonic vastaan komissio, 26.6.1980 annetussa tuomiossa (Kok., s. 2033, Kok. Ep. V, s. 261,

25 kohta) on todettu asetuksen N:o 17 14 artiklan 3 kohdan osalta ja kuten edellä 43 kohdassa mainitussa asiassa Société Générale vastaan komissio annetussa tuomiossa (62 kohta) on todettu saman asetuksen 11 artiklan 3 kohdan osalta, asetuksen N:o 1/2003 18 artiklan 3 kohdassa määritellään tietojensaantipyyntöä koskevan päätöksen edellytyksenä olevat oleelliset seikat.

77 Kyseisessä säännöksessä säädetään siten, että komission ”päätöksessä mainitaan pyynnön oikeusperusta ja sen tarkoitus, yksilöidään vaaditut tiedot ja asetetaan määräaika tietojen antamista varten”. Tässä säännöksessä täsmennetään myös, että päätöksessä ”ilmoitetaan myös 23 artiklassa säädetyistä seuraamuksista”, että siinä ”ilmoitetaan lisäksi 24 artiklassa säädetyistä seuraamuksista tai asetetaan viimeksi mainitut seuraamukset” ja että siinä ”ilmoitetaan lisäksi oikeudesta hakea päätökseen muutosta [unionin] tuomioistuimelta”. Tässä suhteessa komission ei tällaisessa päätöksessä oleteta välittävän sen adressaatille kaikkea sitä tietoa, joka sillä on oletetuista rikkomisista, eikä esittävän näiden rikkomisten tarkkaa oikeudellista luonnehdintaa, vaan sen tulee tuoda esille selkeästi ne olettamat, joiden paikkansapitävyyden se aikoo tutkia (edellä 43 kohdassa mainittu asia Société Générale v. komissio, tuomion 63 kohta).

78 Nyt käsiteltävissä asioissa sen lisäksi, että yhtäältä riidanalaisessa päätöksessä I olevassa 20 ja 21 perustelukappaleessa ja päätösosassa ja toisaalta riidanalaisessa päätöksessä II olevassa 17 ja 18 perustelukappaleessa ja päätösosassa viitataan nimenomaisesti edellä 77 kohdassa tarkoitettuihin seuraamuksiin ja muutoksenhakukeinoihin, on katsottava, että komissio on riidanalaisessa päätöksessä I olevassa 12–15 perustelukappaleessa (ks. edellä 13–16 kohta) ja riidanalaisessa päätöksessä II olevassa kolmannessa perustelukappaleessa (ks. edellä 21 ja 22 kohta) esittänyt riittävästi syyt, joiden vuoksi riidanalaisten päätösten I ja II liitteessä pyydetyt tiedot ja asiakirjat olivat tarpeellisia väitettyä rikkomista koskevaa tutkimusta varten.

79 Erityisesti komissio mainitsi nimenomaisesti yhtäältä riidanalaisessa päätöksessä I olevassa 14 perustelukappaleessa syyt, joiden vuoksi se katsoi, että riidanalaisen päätöksen I liitteessä I olevissa I ja II kohdassa olevat tietojensaantipyynnöt olivat tarpeellisia, ja toisaalta riidanalaisessa päätöksessä I olevassa 15 perustelukappaleessa syyt kyseisessä liitteessä olevissa III ja IV kohdassa mainittujen asiakirjojen toimittamista koskevalle pyynnölleen (ks. edellä 15 ja 16 kohta). Komissio on myös riidanalaisessa päätöksessä II olevassa kolmannessa perustelukappaleessa perustellut tarvetta ”kirjanpidolliselle vakiokertomukselle” ja Slovak Telekomin uusien asiakkaiden hankintakustannuksia ja tiettyjen laajakaistapalvelujen suorittamisesta aiheutuvia tiettyjä pääomakustannuksia koskeville tiedoille ja asiakirjoille (ks. edellä 21 ja 22 kohta).

80 Toiseksi siltä osin kuin kantaja väittää, että riidanalaiset päätökset I ja II loukkaavat suhteellisuusperiaatetta, tällainen kanneperuste on hylättävä.

81 Aluksi on muistutettava, että komission yritykselle osoittamien tietojensaantipyyntöjen on noudatettava suhteellisuusperiaatetta eikä yritykselle asetettu velvoite toimittaa tietoja saa merkitä tälle yritykselle tutkinnan tarpeiden kannalta suhteetonta rasitetta (ks. edellä 42 kohdassa mainittu asia SEP v. komissio, tuomion 51 ja 52 kohta ja edellä 45 kohdassa mainitut yhdistetyt asiat Atlantic Container Line ym. v. komissio, tuomion 418 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Lisäksi oikeuskäytännön mukaan sellaisen suojan, jolla sekä luonnollisia henkilöitä että oikeushenkilöitä suojataan julkisen vallan mielivaltaiselta tai suhteettomalta puuttumiselta niiden yksityisen toiminnan alaan, vaatimus on tunnustettu unionin oikeuden yleiseksi oikeusperiaatteeksi (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat 46/87 ja 227/88, Hoechst v. komissio, tuomio 21.9.1989, Kok., s. 2859, Kok. Ep. X, s. 145, 19 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

82 Ensinnäkin kantaja väittää, että komissio oli pyytänyt siltä tietoja ja asiakirjoja Slovakian tasavallan unioniin liittymistä edeltäneeltä ajanjaksolta, vaikka tällaiset tiedot ja asiakirjat eivät ole tarpeellisia eikä niitä voitu pitää sellaisina väitetyn rikkomisen arvioimiseksi. Tältä osin kantaja väittää, että komissio oli jo saanut yli viiden vuoden ajanjakson kattavat tiedot kyseisen jäsenvaltion unioniin liittymisestä lukien. Näin ollen komissio oli pakottanut sen uhkasakon uhalla investoimaan

merkittäviin henkilöstökuluihin ja toimittamaan lukuisia ei-julkisia tietoja, jotka eivät liity EY 82 artiklan eivätkä SEUT 102 artiklan soveltamisaikaan. Tämän toteamuksen vahvistaa kantajaa vastaan erityisesti esitettyjen väitteiden luonteen tutkiminen.

83 On todettava, ettei kantaja ole asiassa T-458/09 täsmentänyt mitenkään niitä syitä, joiden vuoksi sille asetettu velvoite toimittaa lukuisia ei-julkisia tietoja tai investoida merkittäviin henkilöstökuluihin olisi merkinnyt sille tutkimuksen tarpeisiin nähden suhteetonta rasitetta. Se on korostanut asiassa T-171/10 sitä, että se, etteivät pyydetyt tiedot koskeneet tutkinta-ajanjaksoa, ettei niitä voitu käyttää väärinkäytön toteamiseen ajanjaksolta, johon ne liittyivät, ja etteivät ne olleet välttämätön edellytys väitetyn rikkomisen toteamiselle Slovakian tasavallan unioniin liittymisen jälkeen, merkitsee sitä, että riidanalaisella päätöksellä II loukataan suhteellisuusperiaatetta.

84 Koska edellä 82 ja 83 kohdassa tarkoitetut väitteet ovat päällekkäisiä ensimmäisen kanneperusteen yhteydessä hylättyjen väitteiden kanssa eikä kantaja esitä mitään muuta selitystä sille asetetun rasitteen suhteettomuudesta, ei voida todeta, että komissio on loukannut suhteellisuusperiaatetta.

85 Kuten komissio on väittänyt vastaajan vastauskirjelmissään, se on joka tapauksessa tosiasiallisesti rajoittanut kantajalle asetettua rasitetta. Riidanalaisessa päätöksessä I komissio on siten pyytänyt kantajaa yksinomaan toimittamaan sille esitykset ja muut asiakirjat, jotka se on katsonut tarpeellisiksi analysoituaan kantajan johtokunnan pöytäkirjat. Riidanalaisessa päätöksessä II se on rajoittanut pyyntönsä tiettyihin asiakirjoihin käytyään kantajan kanssa muun muassa keskustelun rahoitus- ja kirjanpitokertomusten lajeista ja kantajalla olleista tiedoista. Siitä kantajan istunnossa esittämästä väitteestä, jonka mukaan komissio on esittänyt sille ja sen emoyhtiölle 17 tietojensaantipyyntöä, joista tietyt koskevat olemassa olevien tietojen ajan tasalle saattamista, komissio on todennut ilman, että kantaja olisi tämän kiistänyt, että nämä pyynnöt oli esitetty riidanalaisten päätösten tekemisen jälkeen. Koska unionin säädöksen, päätöksen tai muun toimen lainmukaisuutta on arvioitava toimen toteuttamisen ajankohtana olemassa olleiden tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella, kantajan väite on hylättävä tehottomana (yhdistetyt asiat 15/76 ja 16/76, Ranska v. komissio, tuomio 7.2.1979, Kok., s. 321, Kok. Ep. IV, s. 311, 7 kohta; asia C-449/98 P, IECC v. komissio, tuomio 17.5.2001, Kok., s. I-3875, 87 kohta ja asia C-485/08 P, Gualtieri v. komissio, tuomio 15.4.2010, Kok., s. I-3009, 26 kohta).

86 Toiseksi komissio on kantajan mukaan loukannut suhteellisuusperiaatetta pyytäessään kantajaa antamaan sille tietoja, jotka kattavat suunnilleen Slovakian tasavallan unioniin liittymistä edeltäneen puolentoista vuoden ajanjakson, mikä osoittaa, ettei pyydetyillä tiedoilla ole riittävää yhteyttä väitettyyn rikkomiseen.

87 Tämän väitteen tarkoituksena on kuitenkin lähtökohtaisesti osoittaa, etteivät pyydetyt tiedot olleet asetuksen N:o 1/2003 18 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla tarpeellisia.

88 Tällainen väite on kuitenkin hylätty ensimmäisen perusteen yhteydessä. Riidanalaisesta päätöksestä I on joka tapauksessa todettava, ettei kantaja kiistä sen 14 perustelukappaleessa olevia väitteitä, joiden mukaan yhtäältä asynkronista siirtomuotoa ja kantajan perusverkkoa (riidanalaisen päätöksen I liitteessä I olevat I ja II kohta) on markkinoitu ennen 1.5.2004 ja toisaalta kantaja käytti niitä riidanalaisen päätöksen I tekopäivänä edelleen laajakaistayhteyksien tukku- ja vähittäispalvelujen suorittamiseksi. Kantaja ei myöskään kiistä riidanalaisessa päätöksessä I olevan 15 perustelukappaleen toteamuksia, joiden mukaan kyseisen päätöksen liitteessä I olevissa III ja IV kohdassa mainitut asiakirjat koskevat yhtäältä laajakaistayhteyksien tukku- ja vähittäispalveluja, joita on markkinoitu vuonna 2003 ja joita kantaja on suorittanut edelleen 1.5.2004 jälkeen, ja toisaalta ne koskevat muun muassa mainittujen palvelujen suunnittelua, niiden markkinointia, niihin liittyviä investointeja ja niiden kehittämistä. Komissio voi perustellusti pitää tällaisia tietoja tarpeellisina, vaikka ne koskevatkin lähinnä Slovakian tasavallan unionin liittymistä edeltänyttä puolentoista vuoden ajanjaksoa. Sama pätee riidanalaisen päätöksen II ja jo edellä 55 kohdassa esitettyjen perusteiden osalta kantajan tuloja, kustannuksia (jotka on mahdollisesti kuoletettava) ja kannattavuutta koskeviin tietojensaantipyyntöihin (ks. edellä 21 ja 22 kohta).

89 Kantaja ei ole edellä todetun perusteella osoittanut, että suhteellisuusperiaatetta on loukattu siitä syystä, että pyydetyt asiakirjat ja tiedot kattavat lähinnä Slovakian tasavallan unioniin liittymistä edeltäneen puolentoista vuoden ajanjakson.

90 Kolmanneksi kantaja moittii asiassa T-171/10 komissiota siitä, ettei se ole osoittanut tälle ”pelkkää tietojensaantipyyntöä”. Komissio voi kuitenkin asetuksen N:o 1/2003 18 artiklan nojalla pyytää yritykseltä tietoja ”pelkällä pyynnöllä tai päätöksellä” ilman, että tässä säännöksessä edellytettäisiin päätöksen tekemiseksi sitä edeltävää ”pelkkää pyyntöä”. Näin ollen komission ei voida katsoa loukanneen suhteellisuusperiaatetta pelkästään siitä syystä, että se on tehnyt riidanalaisen päätöksen II osoittamatta tällaista edeltävää pyyntöä kantajalle. Muilta osin on katsottava, ettei komissio ole loukannut suhteellisuusperiaatetta pyytäessään tietoja kantajalta riidanalaisessa päätöksessä II osoittamatta sille tällaista edeltävää pyyntöä, kun otetaan huomioon riidanalaisessa päätöksessä II olevissa 7 ja 13 perustelukappaleessa mainitut seikat ja erityisesti niiden tiedoksi antamisen viivästymistä koskeva riski ja se, että kantaja oli aikaisemmin kieltäytynyt toimittamasta 1.5.4002 edeltänyttä ajanjaksoa koskevia tietoja, sekä riidanalaista päätöstä I koskeva kumoamiskanne (ks. edellä 23 kohta).

91 Tästä seuraa, että kolmas kanneperuste sekä kanne kokonaisuudessaan on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

92 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska asioiden T-458/09 ja T-171/10 kantaja on hävinnyt asian, se on komission vaatimusten mukaisesti velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut kummassakin asiassa.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto)

on ratkaissut asiat seuraavasti:

1) Kanteet hylätään.

2) Slovak Telekom a.s. velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Truchot Martins Ribeiro Kanninen

Julistettiin Luxemburgissa 22 päivänä maaliskuuta 2012.

Allekirjoitukset